

© BOERENBOND

Bomen langs de openbare weg

Brochure met aandachtspunten voor gemeentebesturen

GROENBEHEER Meer en meer gemeentebesturen hebben de ambitie om bijkomende bomen aan te planten in het buitengebied. Hier kunnen verschillende beleidsdoelstellingen voor verantwoordelijk zijn: van de 4000 ha bijkomend bos tegen 2024, één extra boom per Vlaming tot de 1 miljoen extra bomen in de Vlaamse rand uit het Vlaams regeerakkoord van 2019. Lokale gemeentebesturen gaan hier dan ook graag mee aan de slag. Vanuit bovenstaande doelstellingen en de vragen die onze lokale besturen en bedrijfsgilden hieromtrent krijgen, hebben we een brochure opgemaakt die op een genuanceerde wijze een antwoord geeft op de vraag waar en op welke manier bomen op openbare wegen kunnen worden aangeplant waarbij rekening wordt gehouden met de reële situatie op het terrein. Deze brochure maakte Boerenbond samen met Boeren natuur Vlaanderen, het Proefcentrum voor de Sierteelt en AVBS.

Praktische aandachtspunten voor het planten van bomen

In eerste instantie geven we aan dat een gemeentebestuur zo snel mogelijk in overleg moet treden met de lokale bedrijfsgilde of landbouvrraad om knelpunten en mogelijkheden zo vroeg mogelijk te detecteren.

Zo kan er rekening worden gehouden met de landbouwwerkzaamheden door voldoende ruimte te behouden voor het laden van de geoogste vruchten (bijvoorbeeld bieten) op het veld. Dit vergroot het draagvlak bij de landbouwsector wanneer er effectief wordt overgegaan tot het aanplanten van bomen.

De praktische aandachtspunten voor het planten van bomen hebben we opgedeeld in drie:

Oriëntatie aanplant. Nadelen die vaak worden aangehaald door bomen langs landbouwpercelen zijn lagere teeltopbrengsten door schaduw effecten. Voordeelen zijn dan weer de schaduw effecten voor het vee. Om dit probleem te voorkomen, dient er rekening te worden gehouden met de oriëntatie van de bomen en hun effecten op de naastliggende percelen. Langs intensievere teelten opteert men best voor de noord-zuidas van het perceel, langs graasweides opteert men beter voor de oost-westas om op deze manier schaduw te creëren en het comfort van grazend vee te vergroten.

Eigenschappen boomsoort. Naast schaduw effecten zijn ook overhangende of lage takken wegens gebrekkig onderhoud een

oorzaak van schade aan landbouwmachines. Dit kan verholpen worden door het kiezen van de juiste boomsoort met een hoge kruin en een diepe penwortel zodat er minimale concurrentie optreedt bij de landbouwgewassen.

Aandachtspunten bij het aanplanten. Het is raadzaam om enige afstand te bewaren ten opzichte van de aangrenzende landbouwpercelen zodat er geen overlast ontstaat van overhangende takken of breed uitgroeiende wortels. Bovendien kunnen bomen langs de kant van de weg landbouwmachines belemmeren bij het kruisen van tegenliggers en bij het opdraaien van landbouwpercelen. Hierbij kan er door rekening te houden met de structuur van de weg (of bijvoorbeeld bomen maar aan één kant van de weg of kruiselings aan te planten) en de keuze van het plantgoed opnieuw veel verholpen worden.

Beheer en onderhoud belangrijk voor draagvlak

De aanplant van de bomen of hagen kan pas succesvol zijn wanneer deze de nodige verzorging en onderhoud krijgen en hier structureel over wordt nagedacht. Het stopt niet bij een boom planten, ook de nazorg en het beheer moeten worden ingecalculerd. Hier staat of valt het draagvlak vanuit de landbouwsector mee. We geven dan ook heel wat tips mee over het onderhoud van bomen en de behandeling van de beheerresten. ■

Nick François, adviseur Natuur- en biodiversiteitsbeleid, Studiedienst Boerenbond

i Je kan de folder downloaden via www.boerenbond.be